

Kategorizace lesů



Do jakých kategorií jsou lesy rozděleny a jaké důležité funkce v těchto kategoriích plní? Kdo rozhoduje o zařazení lesa do určité kategorie? Může plnit hospodářský les i důležité mimoprodukční funkce? Odpovědi se dočtete ve článku.

Do jakých kategorií jsou lesy rozděleny a jaké důležité funkce v těchto kategoriích plní? Kdo rozhoduje o zařazení lesa do určité kategorie? Může plnit hospodářský les i důležité mimoprodukční funkce? Odpovědi se dočtete ve článku.

Lesy můžeme dle jejich poslání a převažující funkce rozdělit do tří různých kategorií: les ochranný, les zvláštního určení a les hospodářský. Rozdělení lesů do kategorií určuje lesní zákon (Zákon č. 289/1995 Sb.).

Les ochranný

Do této kategorie patří lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích, jako jsou sutě, kamenná moře, prudké svahy, strže, nestabilizované náplavy a písky, rašeliniště, odvaly a výsypky. Také sem patří vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy, lesy na exponovaných hřebenech a lesy v klečovém lesním vegetačním stupni. V těchto lesích není produkce dřeva účelná. Les této kategorie má významnou ekologickou funkci. Kromě funkčních efektů půdoochranných, klimatických a hydrických může mít dílčí funkce protilavinové, protisesuvné, vodohospodářské a ochrany přírody. Mimoprodukční funkce této kategorie je funkcí výlučnou.

Les zvláštního určení

Také do této kategorie spadají lesy, kde veřejný zájem (např. ochrana životního prostředí) převažuje nad produkčními funkcemi lesa.

Jedná se o lesy v prvních zónách chráněných krajinných oblastí a lesy v přírodních rezervacích, národních přírodních památkách a přírodních památkách, lesy lázeňské, příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí, lesy sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce, lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, klimatickou nebo krajinnotvornou, lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti, lesy v uznaných oborách a v samostatných bažantnicích a lesy, v nichž jiný důležitý veřejný zájem (např. vojenské lesy) vyžaduje odlišný způsob hospodaření.

O zařazení lesů do předešlých dvou kategorií nebo o jejich vyřazení rozhoduje orgán státní správy lesů. Bez dalších opatření les plní i další funkce – krajinnotvornou, klimatickou, ochrannou, hygienickou, vodohospodářskou, půdoochrannou, rekreační a zdravotní.

Hospodářský les

Jeho prvořadou funkcí je funkce produkční. Slouží k získávání dříví, ale i ostatních produktů lesa. Na každém stanovišti v hospodářských lesích se významně využívá produkční potenciál – a to volbou správné dřevinné skladby a správně zvoleného hospodářského způsobu.

Díky požadavkům společnosti na vyšší plnění mimoprodukčních funkcí lesů dochází k mírnému, ale trvalému nárůstu kategorie lesů zvláštního určení.

V roce 2016 došlo k opětovnému mírnému snížení výměry lesů ochranných a oproti roku 2015 byl zaznamenán pokles v jejich výměře o 7 396 hektarů. Lesy hospodářské tak celkově zastupují 74,3 procenta, lesy ochranné 2,1 procenta a lesy zvláštního určení 23,6 procenta k roku 2016.

Rozvoj civilizačních procesů vedl však k tomu, že dnes 47 procent plochy kategorie hospodářských lesů patří k lesům s důležitými mimoprodukčními funkcemi. Víceúčelové hospodaření může tak i na části plochy kategorie lesů zvláštního určení zajistit souběh produkce a mimoprodukční funkce bez újmy na kterékoli z nich. Původní pojetí kategorií lesů jako dělítky pro potřeby hospodářské úpravy ztrácí postupem času smysl.